

Aan: Ministerie van Justitie en Veiligheid

Arnhem, 19 september 2024

Betreft: Reactie internetconsultatie 'Eerste aanvullingswet nieuw Wetboek van Strafvordering

Geachte [REDACTED],

Naar aanleiding van de internetconsultatie van de 'Eerste aanvullingswet nieuw Wetboek van Strafvordering', gepubliceerd op 8 mei 2024, volgt hieronder kort onze reactie op een aantal zaken.

Uitvoering lichaamsonderzoek op bevel van officier van justitie

In de memorie van toelichting wordt ingegaan op redenen om bij bewusteloze personen een eigenstandige regeling voor lichaamsonderzoek te treffen (artikel 2.6.4a). Kort gezegd kan, mits voldaan aan een aantal voorwaarden, de officier van justitie dergelijk onderzoek bevelen bij een bewusteloos vermoedelijk slachtoffer.

Er wordt niet ingegaan op welke arts, als in met welke rol ten opzichte van het slachtoffer, dit lichaamsonderzoek zou moeten uitvoeren. Wij kunnen ons voorstellen dat voor een behandelend arts het uitvoeren van onderzoek zonder toestemming van betrokkene, zonder dat dit bijdraagt aan de bevordering van diens gezondheid, niet verenigbaar is met zijn of haar rol. Overigens willen wij benadrukken dat ook voor een arts zonder behandelrelatie (zoals een forensisch arts) er geen verplichting is om gehoor te geven aan het bevel van de officier van justitie. Ongeacht of de betrokkene wel of niet buiten bewustzijn is, ongeacht of degene als slachtoffer of verdachte is aangemerkt en ongeacht of betrokkene meer- of minderjarig is (artikel 2.6.3, lid 3). Dit blijft een afweging van de desbetreffende arts. Wij lezen dit nu niet terug in de memorie van toelichting.

Minderjarigen – artikel 2.6.3

In lid 3 wordt geregeld dat in bepaalde situaties een onderzoek bij een slachtoffer jonger dan twaalf jaar oud kan worden bevolen door de officier van justitie en daarmee toestemming van een ouder niet is vereist. Een verduidelijking dat in dit geval toestemming van geen van **beide** ouders vereist is, kan onzes inziens mogelijk discussies voorkomen in de praktijk. Wat betreft het onderzoek nemen wij aan dat dit gaat om de medische handelingen in kader van het opsporingsonderzoek. Wij waarderen dat hiermee de tijdrovende procedure van het verkrijgen van vervangende toestemming van een kinderrechter wordt vervangen.

Echter vragen wij ons af of dit in de praktijk zal voldoen. Een substantieel deel van de gevallen zal forensisch medisch onderzoek in zedenzaken betreffen. Dit hebben we op dit moment in Nederland dusdanig georganiseerd bij Centra Seksueel Geweld dat juist forensische en medische handelingen gecombineerd worden, zodat de belasting voor de betrokkene zoveel mogelijk geminimaliseerd wordt. Een concreet voorbeeld is dat de forensisch arts swabs zal afnemen voor sporenonderzoek, maar ook voor diagnostiek op seksueel overdraagbare aandoeningen. Dit laatste wordt primair ingezet voor diagnostiek en eventuele behandeling en valt dus onder de WGBO met bijbehorende toestemmingsvereisten. Het forensische doel is secundair.

Eerste vaststellingswet, artikel 2.4.3, lid 2

In de eerste vaststellingswet (nu niet ter consultatie) viel de volgende bepaling ons op: “De verdachte kan ter ondersteuning van zijn verzoek hiertoe kennisnemen van de stukken en de onderzoeksresultaten waarop de conclusies van het eerste onderzoek zijn gebaseerd. In het belang van het onderzoek kan de officier van justitie bepalen dat de kennisneming geheel of gedeeltelijk niet wordt toegestaan. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de kennisneming.”

Klopt het dat een verdachte door deze bepaling toegang zou kunnen krijgen tot de onderliggende stukken waarop een deskundigenrapportage is gebaseerd? Dit op ons vakgebied betrekking, zou dit dan kunnen betekenen dat een verdachte toegang krijgt tot medische gegevens inclusief eventueel vervaardigd beeldmateriaal? Dit is onzes inziens onacceptabel. Naast de directe gevolgen voor de betrokkene, kan dit tot weigering van gegevensverstrekking door behandelende zorgverleners leiden. Tevens belemmert dit mogelijk de bereidwilligheid tot meewerken aan een forensisch medisch onderzoek door betrokkenen. Verder betwijfelen wij de toegevoegde waarde, gezien de al bestaande mogelijkheid om aanvullend onderzoek dan wel tegenonderzoek te verzoeken waarbij deze onderliggende stukken aan de contra-deskundige worden verstrekt. De verdachte zal immers doorgaans, als leek, de onderliggende stukken niet kunnen duiden.

Met vriendelijke groeten,

Het (interim) FMG bestuur